

A Fővárosi Ítéltábla dr. Bodolai László ügyvéd (címe.) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - dr. Balsai Szabolcs ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve Szerkesztősége (alperes címe.) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. június 12. napján kelt 31.P.20.432/2019/3. (helyesen: 31.P.21.432/2019/3.) számú ítélete ellen a felperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az ... internetes honlapján megjelent felhívás szerint az ... Társadalomtudományi Kar oktatói és diákjai figyelemfelhívó szolidaritási és információs sztrájk napot szerveztek, tiltakozásul a felsőoktatás autonómiáját és az akadémiai tanszabadságot érintő sorozatos beavatkozások, gazdasági átalakítások, valamint a társadalmi nemek tanulmánya mesterszak beszüntetése ellen. Az ... a magyarországi egyetemek oktatói és diákjai felé felhívást is kiadott, hogy csatlakozzanak a „Nem hagyjuk? Szolidaritási és információs sztrájk nap” nevű megmozduláshoz, és hasonló akciókkal fejezzék ki a tiltakozásukat.

2018. november 14. napján a tanszékvezető egyetemi docens felperes az egyetemi rendes órarend szerint megtartott órája keretében - amelyen a hallgatók számára a részvétel kötelező volt - csatlakozott ezen rendezvényhez.

Felperes egyik hallgatója, ... a felperes tanóra keretében történt csatlakozásával kapcsolatosan a ...hu internetes portálon egy cikket jelentetett meg, majd e cikkre reflektálva felperes 2018. november 19. napján az egyetem internetes oldalán egy válasz-közleményt adott ki.

Ezt követően jelent meg az alperes által szerkesztett ... polgári közéleti napilap 51. évfolyam 283. számában 2018. december 6. napján a „...” című perbeli cikk.

A cikk többek között azt tartalmazza, hogy „felperes neve, az ... oktatója, akiről a napokban derült ki, hogy vegzálta és zsarolta azon tanítványait, akik nem ellenzékiek.”

A ... című napilap utolsó oldalán alul van feltüntetve a napilap szerkesztősége és kiadója ... címe, valamint a szerkesztőség és kiadó ... fax száma, továbbá a ... Kiadó Kft. külön fax száma és az előfizetés és hirdetés feladás lehetőségeinek külön telefonszáma és fax száma is.

Az alperes szerkesztősége és kiadója egy irodaház épületben, de az épületen belül máshol, külön emeleten találhatóak.

A sérelmezett cikk megjelenését követően a felperes 2018. január 4. napján kelt levelében

helyreigazítási kérelemmel fordult a szerkesztőséghez, melyet 2019. január 5-én szombaton 17 óra 08 perckor faxolt el, de nem a szerkesztőség és kiadó fentiekben megjelölt és napilapban feltüntetett fax-számára, hanem az alperes kiadójának ... fax számára. Ez utóbbi fax készülék a kiadó lezárt szobájában található és - mivel ott szombat és vasárnap munkaszüneti napokon nem dolgoztak - a faxot a kiadó munkatársa csak hétfőn, 2019. január 7. napján észlelte és juttatta el a szerkesztőségnek.

Mivel az alperes a helyreigazítási kérelemnek nem tett eleget, erre tekintettel a felperes 2019. január 22. napján helyreigazítás iránt kereseti kérelmet terjesztett elő, melyben az alperest a sérelmezett cikkhez hasonló módon és terjedelemben önálló közleményként helyreigazítás címmel az alábbiak közzétételére kérte kötelezni: „A 2018. december 6-án közzétett „...” című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy felperes neve vegzálta és zsarolta azon tanítványait, akik nem ellenzékiek.”

Előadta, hogy a cikk valótlanyságot állít, mert a felperes nem vegzálta és nem zsarolta a nem ellenzéki tanítványait. Az egyetemi rendezvény, amihez a felperes csatlakozott nem volt politikai jellegű, azon ellenzéki politikusok nem vettek részt, annak célja kifejezetten az egyetemi autonómiába történő beavatkozás elleni tiltakozás kifejezése volt, és semmilyen hátrány vagy retorzió nem érte a hallgatókat, ha az órán nem vettek részt, vagy a tiltakozó megmozduláshoz nem csatlakoztak.

Álláspontja szerint a kiadó fax számára 2019. január 5. napján eljuttatott kérelme a szerkesztőséghez határidőben érkezett, mert a kiadó és a szerkesztőség egy épületben van és nincs jelentősége annak, hogy a szombaton elfaxolt kérelmet a kiadó munkatársa csak hétfőn vitte át és juttatta el a szerkesztőséghez.

Alperes a kereset elutasítását elsődlegesen arra való hivatkozással kérte, hogy a felperes a helyreigazítást nem a Pp. 495. § (1) bekezdésben jelölt 30 napos jogvesztő határidőn belül kérte a szerkesztőségtől, emiatt a helyreigazítás iránti kérelme elkésett.

Másodlagosan a kereset érdemi elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a cikkben közöltek a valóságnak megfelelnek, mert a felperes egyetemi oktatóként a hallgatók számára kötelező saját óráján csatlakozott a kormányellenes rendezvényhez, ezzel a diákjai számára kötelezővé tett egy ellenzéki megmozduláson való részvételt. A felperes ezen magatartása - az oktató és a hallgató alafölé rendeltségi viszonyára tekintettel - tekinthető és értékelhető úgy, hogy vegzálta és zsarolta a nem ellenzéki tanítványait.

Ennek bizonyítékául csatolta a ...hu internetes oldalon közzétett, ... hallgató cikkét és a felperes által ugyanezen oldalon a megjelent cikkekre tett, egyetem honlapján közzétett közleményét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a sajtó-helyreigazítás iránti keresetet elutasította, kötelezte a felperest az alperes javára 50.000 forint, míg az Állam javára 36.000 forint eljárási illeték megfizetésére.

Határozata indokolása szerint vizsgálta, hogy a Pp. 495. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a sajtószerző előtti kötelező előzetes eljárás jogszabálynak megfelelő volt-e, azaz a felperes a sérelmezett közlés közzétételétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül kérte-e írásban az alperesi szerkesztőségtől a helyreigazítást.

Megállapította, hogy a sérelmezett cikk 2018. december 6. napján jelent meg és a 30 napos határidő 2019. január 5. napján járt le, erre tekintettel a felperes helyreigazítás iránti kérelmének legkésőbb 2019. január 5. napján ténylegesen meg kellett érkeznie a szerkesztőséghez.

Felperes azonban 2019. január 5. napján nem a szerkesztőség, a ... napilap újságban a szerkesztőség elérhetőségeként megjelölt fax számra küldte el a helyreigazítás iránti kérelmet, hanem az alperes kiadójának fax számára. A téves faxolás miatt a szerkesztőség, mint címzett a faxot ténylegesen

csak két nappal később, 2019. január 7. napján vehette át, ami a tényleges átvétellel tekinthető „megérkezettnek.”

A szerkesztőség és a kiadó egy irodaépületben található ugyan, de elkülönült szervezetek, a per adatai szerint külön emeleten is találhatóak. Mivel a kiadó munkatársa 2019. január 7. napján hétfő reggel észlelte a fax beérkezését, majd ezt követően juttatta el a szerkesztőséghez, ezért az a 30 napos jogvesztő határidő elteltét követően elkészen érkezett, erre tekintettel a sérelmezett közlés érdemi vizsgálata nélkül a keresetet elutasította.

Az alperes perköltségét a Pp. 81. § és a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdés alapján határozta meg és megállapította, hogy a felperes a feljegyzett 36.000 forint eljárási illeték megfizetésére a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. § és 3. § alapján köteles.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását a Pp. 383. § (1) és (2) bekezdése alapján akként kérte, hogy a másodfokú bíróság a felperes keresetének adjon helyt. A felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdése e) pontjában jelölte meg.

Kérte továbbá a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkör alapján, hogy a megállapított tényekből a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetést vonjon le és állapítsa meg, hogy a sajtószerv előtti kötelező előzetes eljárás a Pp. 495. § (1) szerint megvalósult.

Harmadlagosan a Pp. 381. §-a alapján az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte.

Előadta, hogy a Pp. 495. § (1) bekezdése szerinti határidőt megtartotta. A szerkesztőség és a kiadó címe azonos, a ... alatt van, a telefaxot a szerkesztőségnek címezte és a telefax visszaigazolás szerint megérkezett a szerkesztőség címére. Megítélése szerint nincs jelentősége annak, hogy a kiadó fax számára küldte a kérelmet és annak sem, hogy állítólag később vitték át a faxot a szerkesztőségbe.

Előadta, hogy a megelőző eljárásban jogi képviselő nélkül járt el és az interneten tudakozódott a szerkesztőség elérhetősége felől. Az impresszumban fellelhető egyetlen fax számra küldte el a kérelmet. A felperes, mint átlagolvasó szemszögéből nem különül el a nyomtatott és internetes lap szerkesztőségének elérhetősége, az impresszum a mai napig ugyanazt az egyetlen fax számot tünteti fel. Ez megtéveszti az átlagolvasót. Ugyan az alperesi képviselő úgy nyilatkozott, hogy mindkét elérhetőség szerepel az interneten, de ez nem így van. A megtévesztő impresszum miatt jogi képviselő nélkül eljárva úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható volt, és ha emiatt hátrányos jogkövetkezményt alkalmaz a bíróság, sérül az érdeke. Mindezek alapján a kereset érdemi elbírálását kérte azzal, hogy az alperes nem bizonyította a tényállításai valóságtartalmát. Kérte továbbá az alperest 50.000 forint+áfa perköltség megfizetésére is kötelezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Pp. 381. §-án alapuló fellebbezési kérelem azért volt megalapozatlan, mert annak indokát és jogszabályi alapját a felperes fellebbezésében nem jelölte meg.

Megállapította azt is, hogy nem kellett határoznia olyan kérdésben, amelyben az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetve nem határozott [Pp. 369. § (3) bekezdés e) pontja].

Nem volt helye továbbá az elsőfokú bíróság által megállapított tényekből eltérő jogi következtetést levonni, illetőleg a megállapított tényeket másként minősíteni [Pp. 369. § (3) bekezdésének c)

pontja]. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság tényekből levont következtetésével és döntésével teljeskörűen egyetért és mindenben osztja az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában foglaltakat. Erre tekintettel csak a fellebbezésben foglaltak körében tartja szükségesnek kifejezni az alábbiakat.

A fellebbezés tükrében azt kellett vizsgálni, hogy a felperes Pp. 495. § (1) bekezdésében rögzített határidőn belül kérte-e a helyreigazítás közzétételét az alperestől.

A ... napilap kiadója és szerkesztősége egyaránt a szám alatt található és az irodák elkülönülten és más-más emeleten helyezkednek el. Jelen esetben azonban nem a postai címnek, hanem a napilap szerkesztősége fax-számának volt relevanciája, mert ez határozza meg a küldemény tényleges rendeltetési helyét.

A másodfokú bíróság vizsgálta a felperes előadását a vonatkozásban, hogy az általa megtekintett, az online kiadás impresszuma megtévesztő információkat tartalmaz-e. Ennek eredményeként azt lehetett megállapítani, hogy az online impresszum tartalmazza egyrészt a papíralapon megjelenő ..., másrészt a ... Online sajtótermékre vonatkozó adatokat is. A papíralapon megjelent lap esetében feltüntették a főszerkesztőt, a főszerkesztő-helyettest, a lapszerkesztőket, a főmunkatársakat, rovatvezetőket. A ... Online esetében a főszerkesztő, a vezető szerkesztő, a szerkesztők és művészeti vezető neve szerepel. Kiadóként a ... Kiadói Kft. ... szám alatti címét tüntették fel, telefonszám és a ... fax szám megjelölésével. Megállapítható továbbá az is, hogy az írott és az online sajtótermék szerkesztőségének személyi összetétele eltérő.

Ezzel szemben az alperes által szerkesztett sajtótermék impresszuma azt tartalmazza, hogy a szerkesztősége és kiadója a ... szám alatt található, szerepel elsőként a telefonszám, majd a ... fax szám.

A másodfokú bíróság az impresszumok összevetése alapján azt állapította meg, hogy az interneten közzétett impresszum a fentiekben kifejtettek szerint egyértelmű adatokat tartalmaz, mely elkülönítetten tünteti fel az írott és az online sajtótermékre vonatkozó adatokat, de a napilap szerkesztőségének fax számát csak a napilap tartalmazza. A sajtótermékek impresszumai alapján a nyomtatott napilap szerkesztőségének elérhetősége egyértelműen azonosítható volt, azt a helyreigazítást igénylő felperes értelmezési nehézség nélkül kiválaszthatta.

Annak terhe a felperesre esik, hogy a jogszabály által meghatározott határidő lejártához közeli időben a kérelem továbbításakor csak az online adatokhoz hozzáférve nem közvetlenül a lap szerkesztőségéhez juttatta el kérelmét. A Pp. 495. § (1) bekezdése egyértelmű szabályozást tartalmaz arra nézve, hogy sajtótermék esetében a szerkesztőségtől kell kérni a helyreigazítás közzétételét. Mivel a felperes nem így járt el, a kérelem előterjesztésére nyitva álló határidőt az elsőfokú határozatban foglaltak szerint elmulasztotta.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ugyanakkor az alperes a fellebbezési eljárásban nyilatkozatot nem tett, perköltségigényt nem terjesztett elő, költségjegyzéket a Pp. 81. § (5) bekezdése szerint nem csatolt, ezért a másodfokú bíróság részére ügyvédi munkadíjat nem állapított meg.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a Pp. 101. § (1) bekezdése és a Pp. 102. § (1) bekezdése, valamint a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2019. október 18.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

Vojnitsné dr. Kisfaludy Atala Katalin s.k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró